

DERS ÖZETİ • ORGANİZASYON

Sınıflandırmada Temel Yaklaşımlar ve Modern Sınıflandırma

Sınıflandırmada temel yaklaşımlar ve modern sınıflandırma, canlıların benzerlik ve akrabalık derecesine göre gruplandırılmasını inceler. Bu özetle yaklaşımları, ikili adlandırmayı ve kategorileri bulacaksınız.

1 Sınıflandırma Nedir?

- Canlıları benzerlik ve akrabalığa göre gruplar.
- İnceleme ve karşılaştırmayı kolaylaştırır.
- Sistematiği olarak da adlandırılır.

2 Temel Yaklaşımlar

- Doğal: akrabalığı esas alır.
- Yapay: sadece görünüşü esas alır.
- Doğal sınıflandırmaya modern (filogenetik) de denir.
- DNA ve protein benzerliği de kullanılır.

3 İkili Adlandırma

- İlk kelime cins adıdır, büyük harfle başlar.
- İkinci kelime tamamlayıcı addır, küçük harfle başlar.
- İki kelime birlikte tür adıdır, italik yazılır.

4 Sınıflandırma Kategorileri

- Âlem, şube, sınıf, takım, aile, cins, tür.
- Âlemde türden birey sayısı azalır.
- Âlemde türden akrabalık artar.
- Tür en temel kategoridir.

5 Sık Karıştırılanlar

- Tür ile cins aynı değildir.
- Verimli döl yalnız aynı türden oluşur.
- Modern ve doğal sınıflandırma aynı yaklaşımdır.

Sınıflandırma Kategorileri

Basamak	Örnek
Âlem	Hayvanlar âlemi
Şube	Kordalılar şubesi
Sınıf	Memeliler sınıfı
Cins	Felis cinsi
Tür	Felis catus

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Sınıflandırmada Temel Yaklaşımlar ve Modern Sınıflandırma: adım adım 5 örnek**ÖRNEK 1 CİNS VE TÜR AYRIMI**

Pinus nigra ile Pinus sylvestris aynı cinse mi aittir?

- 1 İlk kelimeye bak: Pinus
- 2 İkinci kelimeye bak: nigra / sylvestris farklı
- 3 İlk kelime ortak olduğu için cins aynıdır

Cevap: Aynı cinse, farklı türlere aittir.

ÖRNEK 2 BİLİMSEL AD YAZIMI

Felis catus adında hangi kelime cins adı, hangisi tamamlayıcı addır?

- 1 İlk kelime Felis cins adıdır, büyük harfle başlar
- 2 İkinci kelime catus tamamlayıcı addır, küçük harfle başlar

Cevap: Felis cins adı, catus tamamlayıcı addır.

ÖRNEK 3 YAKLAŞIM AYRIMI

Yarasa ile kuşu sadece uçabildikleri için aynı grupta saymak hangi yaklaşıma örnektir?

- 1 Akrabalık değil görünüş/özellik benzerliği esas alınmış
- 2 Bu, yapay sınıflandırmanın tanımına uyar

Cevap: Yapay sınıflandırma örneğidir.

ÖRNEK 4 KATEGORİ SIRALAMA

Memeliler sınıfı ile Etçiller takımından hangisi daha geniş kapsamlıdır?

- 1 Sınıflandırmada sınıf, takımdan daha geniş bir kategoridir
- 2 Takım, sınıfın içinde yer alır

Cevap: Memeliler sınıfı daha geniş kapsamlıdır.

ÖRNEK 5 MODERN SINIFLANDIRMA

İki canlının akrabalığını sadece görünüşe bakarak değil DNA benzerliğine bakarak da test etmek hangi yaklaşıma örnektir?

- 1 Genetik/moleküler veri kullanılmış
- 2 Bu, modern sınıflandırmanın tanımına uyar

Cevap: Modern (filogenetik) sınıflandırma örneğidir.

MİNİ TEST

Sınıflandırmada Temel Yaklaşımlar ve Modern Sınıflandırma: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Canlıları akrabalık ve evrimsel ilişkiye göre gruplayan yaklaşım hangisidir?

- A) Doğal sınıflandırma B) Yapay sınıflandırma
C) Alfabetik sınıflandırma D) Coğrafi sınıflandırma

3. Modern sınıflandırmada akrabalığı moleküler düzeyde belirlemek için hangisi kullanılır?

- A) Coğrafi konum B) Beslenme şekli
C) DNA ve protein benzerliği D) Yaşadığı mevsim

5. Bilimsel adın ikinci kelimesi (tamamlayıcı ad) nasıl yazılır?

- A) Küçük harfle B) Büyük harfle
C) Tamamı büyük harfle D) Rakamla

7. Sınıflandırma kategorilerinde âlemden sonra gelen (bir alt) kategori hangisidir?

- A) Tür B) Cins
C) Şube D) Aile

9. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Cins, birden çok türü kapsayan daha geniş bir kategoridir
B) Tür ile cins aynı kategoridir
C) Aynı cinse ait farklı türler verimli döl verir
D) Cins, türden daha dar bir kategoridir

2. Sadece dış görünüş benzerliğine göre yapılan, akrabalığı dikkate almayan sınıflandırma hangisidir?

- A) Doğal sınıflandırma B) Yapay sınıflandırma
C) Modern sınıflandırma D) Filogenetik sınıflandırma

4. Bilimsel adın ilk kelimesi neyi gösterir ve nasıl yazılır?

- A) Tamamlayıcı adı, küçük harfle
B) Familya adını, büyük harfle
C) Sınıf adını, küçük harfle
D) Cins adını, büyük harfle

6. Homo sapiens bilimsel adında cins adı hangisidir?

- A) sapiens B) Homo
C) Homo sapiens D) Hiçbiri

8. Sınıflandırma kategorilerinde en temel ve en dar kategori hangisidir?

- A) Âlem B) Sınıf
C) Takım D) Tür

10. Pinus nigra ile Pinus sylvestris için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Farklı cins, aynı tür B) Aynı cins, farklı tür
C) Aynı cins, aynı tür D) Farklı cins, farklı tür

Cevap anahtarı

1. **A** · Doğal sınıflandırma, canlıları akrabalık ve evrim ilişkisine göre gruplar.
3. **C** · DNA ve protein dizilerindeki benzerlik, türler arasındaki akrabalık derecesini gösterir.
5. **A** · Tamamlayıcı ad küçük harfle başlar ve cins adının yanına yazılır.
7. **C** · Sıralama âlem, şube, sınıf, takım, aile, cins, türdür; âlemden sonra şube gelir.
9. **A** · Cins, birbirine yakın birçok türü içine alan daha geniş bir kategoridir.

2. **B** · Yapay sınıflandırma yalnızca görünüşe bakar, akrabalığı göz ardı eder.
4. **D** · İlk kelime cins adıdır ve büyük harfle başlar.
6. **B** · Adın ilk kelimesi olan Homo, cins adını gösterir.
8. **D** · Tür, kendi aralarında üreyip verimli döl oluşturan bireylerden oluşan en temel kategoridir.
10. **B** · İlk kelime (Pinus) ortak olduğu için cins aynıdır; ikinci kelimeler farklı olduğu için tür farklıdır.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/derler/9-sinif-biyoloji-siniflandirmada-temel-yaklasimlar-ve-modern-siniflandirma-konu-anlatimi